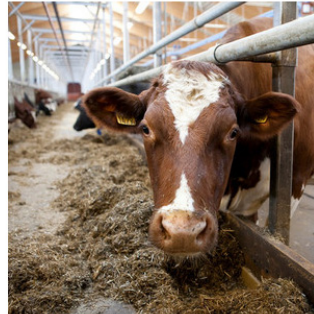

Gårdsbeskrivning

Glindrans gård, Björkvik

Gårdsägare: Per & Camilla Wennerholm

070 205 90 43

Gårdsbeskrivningen gjord av:

Byggkonsult Karin Andersson, HS Konsult, Strängnäs

Foderkonsult Ann-Catrin Markusson, Växa Sverige

Projektansvariga:

Torsten Eriksson, SLU och Anders H Gustafsson Växa Sverige

Förbättrat utnyttjande av regionalt odlat proteinfoder till svenska mjölkkor

Presentationen av demonstrationsgården Glindrans gård som du nu håller i din hand är en del av projektet "Förbättrat utnyttjande av regionalt odlat proteinfoder till svenska mjölkkor" som finansierades av Familjen Kamprads forskningsstiftelse. Projektet pågick från 2017 till och med 2019.

Varför Demo-gårdar? Projektet tog ett samlat grepp i produktionskedjan från växtodling eller inköp av kraftfoderråvaror till färdig foderblandning framför mjölkorna. Bakgrunden till detta var att mjölkgårdar i dagens mjölkproduktion ofta köper in betydande mängder kraftfoder från foderindustrin där råvarorna till stor del är hårt kritiserade ur miljösynpunkt, inte hållbara och dessutom ofta dyrare än foder producerade i svenskt lantbruk. Med projektet ville vi öka intresse och kunskap om möjligheterna - och chans till lönsamhet - med kraftfoder i egen regi på gårdarna. Där kommer Demo-gårdarna in. De flesta mjölkproducenter som planerar en investering vill se några andra lösningar där allt är i gång i praktisk drift. Demo-gårdarna står öppna för studiebesök efter överenskommelse med berörda gårdsägare. Skriften du håller i din hand är en kortfattad information om alla gårdarna med fokus på foder och teknik. Den är utformad och skriven av en teknikkonsult och en foderkonsult från rådgivningen i lantbruket.

Projektet engagerade alltså fem demonstrationsgårdar där intresserade nyckelpersoner finns tillgängliga för att ta emot studiebesök. Som underlag och "Komihåglista" har vi skapat dessa praktiskt inriktade beskrivningar av gårdarnas system. De baserades på mjölkföretagens nuläge under projekttiden och deras planer för den kommande 3-årsperiod och innehåller några kortfattade tekniska och ekonomiska investeringsexempel.

Nyttan av ett sådant helhetsgrepp som i vårt projekt, en sådan systembeskrivning, ligger i att man via information, skisser, ritningar, funktionella och rationella system för management mm kan få lite hjälp med att genomföra välgrundade investeringar som kan fungera bra och ge lönsamhet direkt från start. Vi hoppas konceptet stärks när det kombineras med Demo-gårdar där studiebesökare kan få se god funktion i praktiken. Denna satsning förväntas alltså ge långsiktigt sänkt foderkostnad och minskat beroende av prissvängningarna på fodermarknaden.

Anders H Gustafsson & Torsten Eriksson

Anders H Gustafsson, Växa Sverige och Torsten Eriksson, SLU

Beskrivning av demogården Glindran

FAKTA OM GÅRDEN

Glindrans Gård, Björkvik

Koantal: 200 mjölkande, ca 240 årskor.

Driftsinriktning: Konventionell produktion

Mjölkningssystem: Mjölkning i grop

Utfodringssystem: Fullfodersystem

Foderproduktion: 250 ha odlas, fördelat på 152 ha vall och bete, 30 ha majs, 18 ha korn, 20 ha vete samt 30 ha rågvete.

Grovfoder i plansilo, Spannmål i tornsilos.

Foderinköp: Betfor, ärter, sojamjöl och Expro.

Foderförsörjning – odlingsstrategi och inköp av foder

På gården finns god tillgång till mark med bra arrondering. Man tillämpar ett system med fyra skördar för vällen. Majs odlas till ensilage vilket utfodras under oktober till juni.

Gården odlar således allt sitt grovfoder samt del av den spannmål som används i utfodringen. All spannmål torkas innan lagring. Korn och vete lagras som torr vara i tornsilos.

Betfor, ärter, sojamjöl och Expro köps in. Betfor köps in för att vid behov ersätta majsensilage i foderstaten och lagras i plansilo. Ärtor, sojamjöl och Expro lagras i planlager. Det finns planer på att införa åkerböna i foderstaten vid en framtida utveckling av foderanläggningen.

Målsättning grovfoderkvalitet

Målsättningen för vallfoder är högt näringsvärde och en ts-halt mellan 28 och 35 % samt en bra hygienisk kvalitet under hela säsongen. Energivärde NEL20 mellan 6,5 och 6,8 MJ/kg ts. Råproteinhalt varierar omkring 160 g/kg ts. Fiberkvalité; NDF mellan 415 och 500 g/kg ts.

Kraftfoderstrategi – 2018

Sedan en tid tillbaka används fullfoder fullt ut, tidigare utfodrades del av kraftfodret i foderstationer. Använder flera olika spannmålsslag och råvaror.

Aktuella analyser - 2018

Analyserar samtliga skördar och prov tas på ensilerade foder. Generellt sett jämn kvalitet på samtliga skördar. Energivärdet (NEL20) varierar mellan 6,20 och 6,80 MJ/kg ts. Råproteinhalten varierade mellan 150 och 178 g/kg ts. Fiberhalten var på jämna nivåer över alla fyra skördarna, årets skörd varierade mellan 415 och 500 g NDF/kg ts. Ts-halt; 27 till 32 %, årets 4:e skörd var dock betydligt blötare, 22 %.

Foderåtgång per år

	Total mängd		Varav inköpt		Varav egen odling	
	Ton	m3	Ton	m3	Ton	m3
Ensilage plus bete, torrsubstans	Mängderna ensilage redovisades inte					
Korn, torr vara	205		133		72	
Vete & Rågvete, torr vara	479		229		250	
Betfor, torr vara	40		40			
Ärter, torr vara	200		200			
Soja, torr vara	73		73			
Expro, torr vara	146		146			

Torkning, syring och andra konserveringsformer

Den egenproducerade spannmålen torkas i befintlig tork och lagras i spannmålssilos, och även i en tornsilos som konverterats för att lagra spannmål, se Figuren nedan. Tornsilos rymmer 800 respektive 350 till 400 m³, spannmålssilos rymmer 460 m³.

Lagringsmetod

Allt grovfoder lagras i de åtta plansilofack som finns på gården. Lager för spannmål är dimensionerade för årsbehovet. Betfor lagras i befintligt plansilofack. Planlager för övriga inköpta fodermedel; ärter, sojamjöl och Expro.

Lagringsmetod och storlekar

	Lager	Storlek	Antal
Ensilage plus bete, torrs substans	Plansilo	1500 ton ts	8
Korn	Tornsilo	350 till 400 m ³	1
Vete & Rågvete	Tornsilo	800 m ³	1
Betfor	Plansilo	50 m ³	1
Ärter	Planlager	100 m ³	1
Soja	Planlager	37 m ³	1
Expro	Planlager	150 m ³	1

Kraftfoderberedning

- krossning/malning, blandning, transportsystem till utfodringsplats

Spannmål blåses från tornsilos eller skruvas från spannmålsfickor, till krossen. Efter krossning blåses spannmålskrosset till mellanlager i form av planlager.

Betfor, ärter, sojamjöl och Expro förvaras i planlager och råvarorna tas maskinellt från planlager till fullfoderblandare där det blandas med ensilage, mineraler och fett.

Foderåtgång per vecka

	ton	m3
Ensilage plus bete, torrs substans		
Korn, torr vara	4,0	5,7
Vete & Rågvete, torr vara	9,0	12,0
Ärter, torr vara	3,8	5,4
Betfor, torr vara	0,6	0,7
Soja, torr vara	1,4	2,0
Expro, torr vara	2,8	4,0

Foderberedning

	Typ	Kapacitet	Effektbehov, kW
Fläkt	Ejektorfläkt		
Kross	Mortensen	2 ton/ tim	12 kW
Mixer	Traktordragen		

Framtida investeringsplaner

Det finns en tanke om att utveckla kraftfoderhanteringen de närmsta åren. Krossen ska ersättas av en kvarn samt skruv och elevator, vidare till en blandare. Varje råvara hanteras separat. Avhängigt av ekonomiska förutsättningar kan inmatning till kvarnen bli ändrad.

Eventuella framtidsplaner för förändrad foderstat

Foder som i framtiden troligen kommer att användas i större mängder än för tillfället är ärter och rapsprodukter av olika slag. Det svåraste ser ut att vara att få en bra nivå av ett bra fett i foderstaten.

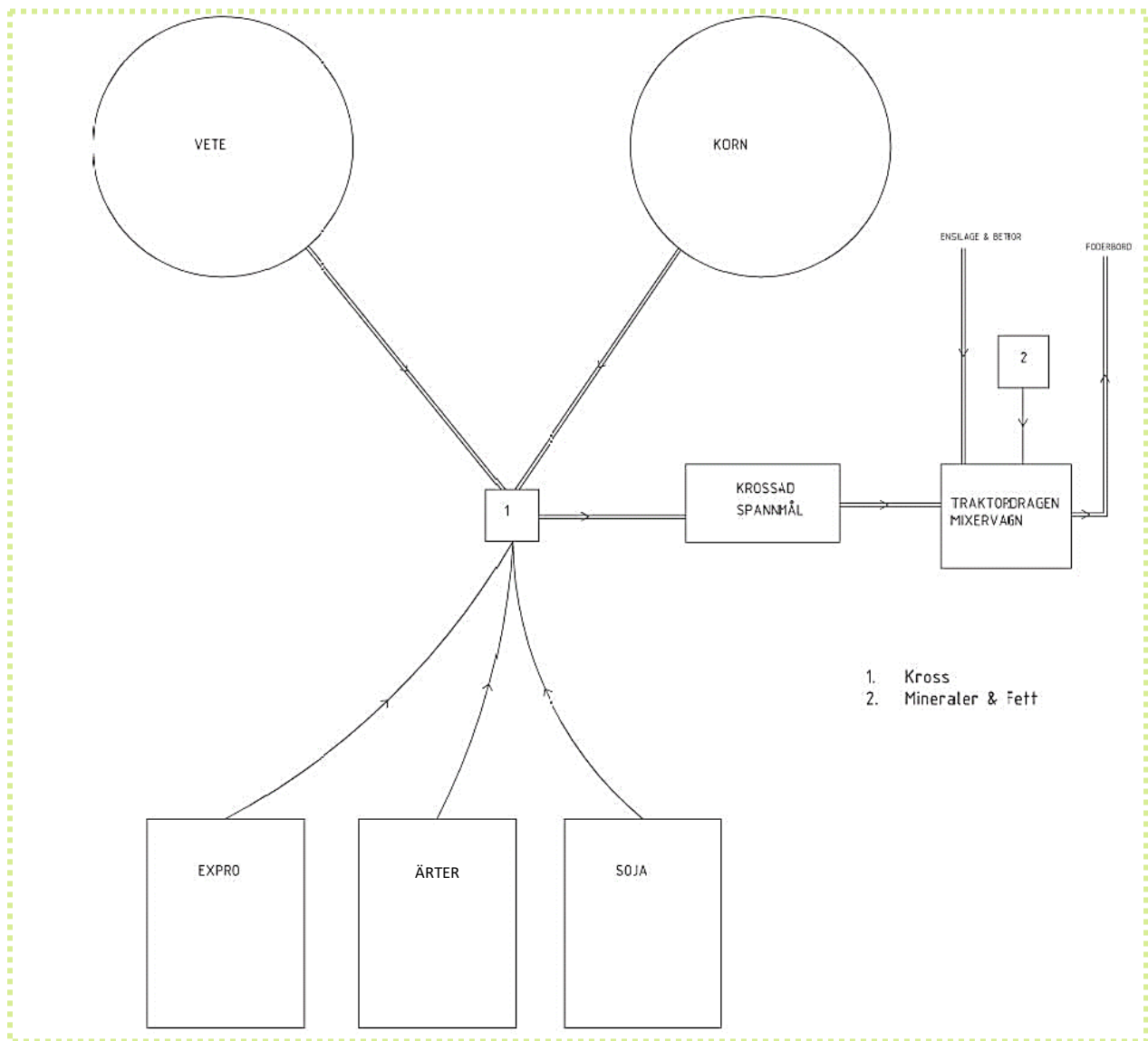
Möjligen skulle en indelning av de mjölkande djuren behövas så att förstakalvare går i en egen grupp med en något modifierad foderstat. Detta eftersom det ser ut som att de djuren kan kunna svara med lite bättre produktion då.

Övrigt

Det är viktigt med ett system som ger bra logistik, som inte har höga driftskostnader eller kräver en komplicerad arbetsinsats.

Flöden

Figuren nedan visar flödena i foderberedningen.

Denna gårdsbeskrivning ingår i projektet "Förbättrat utnyttjande av regionalt odlade proteinfoder till svenska mjölkkor genom styrning från mjölkens ureahalt" och har finansierats av Familjen Kamprads Stiftelse. Projektet är ett samarbete mellan Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och Växa Sverige.

www.slu.se/kraftfoder

